

บทบาทของ ศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม
ที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้

THE ROLE OF
BUDDHISM AND ISLAM IN
SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT
IN SOUTHERN THAILAND

ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร

๕๕๑

เลขที่	461	๗๑6	๖๕๗6
เลขที่	000176		
วันที่	20 ธ.ค. 2526		

บทคัดย่อ

มีการกล่าวกันว่า คำสอนของบางศาสนาอาจเป็นอุปสรรกต่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม สำหรับประเทศไทยซึ่งมีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ โดยประชาชนได้รับสิทธิเสรีภาพที่จะนับถือศาสนาใดก็ได้ตามแต่ศรัทธา ศาสนาอิสลามจึงเป็นศาสนาที่มีผู้นับถือมากเป็นอันดับสองรองลงมาจากศาสนาพุทธ ดังนั้นศาสนาทั้งสองอาจมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่อาศัยอยู่

เพื่อทราบถึงบทบาทของศาสนาพุทธและอิสลามที่มีต่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมภาคใต้ จึงได้ทำการสัมภาษณ์ประชากรไทยพุทธและไทยมุสลิมกลุ่มละเท่า ๆ กัน รวม 720 ราย มาทำการวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มไทยมุสลิมมีระดับรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย/ปี และรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลสูงกว่าไทยพุทธ หรือมีความสามารถในการอุปโภคบริโภคและการกินที่อยู่ที่สูงกว่าไทยพุทธ แต่ในกลุ่มไทยมุสลิมมีความเหลื่อมล้ำระหว่างรายได้ครัวเรือนมากกว่ากลุ่มไทยพุทธ และยังได้พบอีกว่า การนับถือศาสนาแตกต่างกัน (พุทธ/อิสลาม) มีผลต่อพฤติกรรมที่ผู้นับถือศาสนานั้น ๆ แสดงออกทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และประชากรแตกต่างกันไปค่อนข้างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยศาสนาพุทธและศาสนาอิสลามต่างก็มีบทบาททั้งในทางตรงและทางอ้อมที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคบางด้านต่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมภาคใต้ ซึ่งแสดงให้เห็นได้ชัดว่าระดับการพัฒนาอีกหลายตัวแปรด้วยกัน ได้แก่ผลผลิตภาพของครัวเรือน การมีสถาบันการเงินและการธนาคารที่มีประสิทธิภาพในการรับฝากและรวบรวมเงินออมอัตราส่วนของประชากรที่มีอาชีพในการผลิตชั้น 2 และ 3 การมีทุนขั้นพื้นฐาน ลักษณะครอบครัว คุณภาพของประชาชน และ การใช้เทคโนโลยีในชุมชน เป็นต้น

Abstract

Some say the teachings of some religions may impede the socio-economic development. For Thailand, as Buddhism is the national religion, Thai people have their right to believe in any religions so Islam is the second one people believe in. Both Buddhism and Islam may play an important role in the socio-economic development, especially in the four border provinces in the south where most Thai-Moslems live.

In order to know about the role of Buddhism and Islam in socio-economic development in the South, the 720 of Thai-Buddhists and Thai-Moslems of equal group were interviewed for analysis. The findings of this study reveal that the household income per year and the per capita income of the Thai-Moslems were higher than the Thai-Buddhists' or they had higher consumption and well-being, but there was a wide gap between their household incomes. Furthermore, there were significant differences in socio-economic and demographic factors among the believers (Thai-Buddhists and Thai-Moslems) because of their different belief. Both Buddhism and Islam can directly and indirectly hinder or foster the socio-economic development in the south that can be seen from the criteria for the measurement of growth and development, such as the productivity of household, mobilization of savings, proportion of population engaged in secondary and tertiary sectors, the availability of social overhead capital, family styles, quality of people and the utilization of technology in the community, etc.